

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. Zijne excellentie, de heer S. Blok
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: Mijnbouwbesluit / Geothermie / Deelname EBN

Den Haag, 17-11-2021

Hooggeachte heer Blok,

Het voorstel tot aanpassing van de Mijnbouwwet wacht op agendering in de Tweede Kamer. Het bijbehorende Mijnbouwbesluit (hierna: Besluit) is zo goed als gereed. Geothermie Nederland (en haar voorlopers) hebben in beide trajecten uitgebreid input geleverd. Wij worstelen met het voorliggende resultaat. Enerzijds zijn wij blij met de forse steun vanuit EZK en EBN voor geothermie. Wij hopen dan ook dat de SDE++-regeling echt zo snel mogelijk beter passend wordt voor geothermie want anders is ook 2022 een verloren jaar voor geothermie met verstrekende gevolgen. En ook hopen we dat de kaderstelling en vergunningverlening nu echt in een versnelling komen. Anderzijds zijn wij het principieel oneens met de keuze voor verplichte deelname van EBN bij alle nieuwe geothermieprojecten, zeker in de huidige vorm.

In de olie- en gaswinning is EBN een non-operating partner met een belang van 40% waarvan een proportioneel deel van de opbrengst ten goede komt aan de Nederlandse schatkist, middels een Overeenkomst van Samenwerking. Het zorgdragen voor deze staatsinkomsten is de belangrijkste taak.

Het hoofddoel van de publieke betrokkenheid bij geothermie door EBN is door u en de Kamer echter geheel anders gedefinieerd: namelijk om de uitdagingen op het gebied van kennis en innovatie en het maatschappelijke belang van een snelle ontwikkeling van geothermie binnen de gebouwde omgeving, glastuinbouw en industrie te verzekeren. Het voorliggende Besluit kiest echter voor een uitwerking van de rol van EBN voornamelijk als financiële aandeelhouder op de leest van olie- en gaswinning. Deze uitwerking in het Besluit sluit maar zeer beperkt aan bij de doelen door u gesteld aan EBN voor geothermie. Meerdere overheids-adviesorganen¹ merken iets soortgelijks op in hun reactie op het nieuwe kader. Kennis delen, versnellen en versterken kan ook anders en beter georganiseerd worden dan via een verplichte deelname. Daar komt bij dat een broodnodige regeling rondom schade, waarbij EBN volgens ons een belangrijke rol kan spelen, nog niet is geadresseerd in dit Besluit.

Gevraagde aanpassingen in het Besluit

Om binnen de voorgestelde wettelijke kaders toch te komen tot een vruchtbare samenwerking, vragen we om de volgende aanpassingen in het Besluit:

- Maak duidelijker in het Besluit dat deelname zowel middels een Overeenkomst van Samenwerking als middels een aandelenparticipatie kan worden geregeld.
- Artikel 29 ad - c : Wij menen dat EBN geen bijzondere rechten in een deelneming zou moeten hebben. Maar als dat dan toch moet dan moeten die bijzondere rechten (veto) alleen voor EBN gelden. Voor andere aandeelhouders kan dat natuurlijk in een aandeelhoudersovereenkomst zo worden afgesproken maar er is geen grondslag om dit voor niet staatsdeelnemingen in het Besluit zo te regelen. De financiële participatie van warmtegebruikers – juist goed voor draagvlak in de warmtetransitie – verhoudt zich ook slecht met dit artikel.

¹ Algemene Rekenkamer, Afd. Bestuursrechtspraak RvS, Commissie Vermindering Regeldruk

- Artikel 29 ad – c 2^e punt: In de olie- en gaswinning worden uitgaven en aanschaffingen die niet in het jaarlijkse investerings- en financieringsplan zijn opgenomen en die een bedrag van € 500.000 te boven gaan, voor instemming aan EBN voorgelegd. In het voorliggende Besluit wordt een dergelijke grens niet genoemd. Het niet noemen van een bedrag opent de deur voor onderhandelingen onder druk, waarbij EBN wellicht al bij veel kleinere bedragen een besluit kan afdwingen. Het gevaar van te grote operationele betrokkenheid van EBN ligt dan op de loer.
- Wij zijn geen voorstander van een vast bedrag en zien dit liever geregeld in een aandelen overeenkomst of overeenkomst van samenwerking. Maar we willen er wel voor waken dat EBN als ‘bijzondere partner’ ook over kleinere besluiten een bijzondere (veto) positie krijgt. En hoewel er nu vanuit vertrouwen wordt samengewerkt, wordt een wet niet geschreven voor vertrouwen maar voor helderheid en het voorkomen van conflicten. Voor de slagvaardigheid én veiligheid is het belangrijk dat een operator voldoende ruimte heeft. Ook met het oog op consistentie zou het opnemen van een *richtinggevend bedrag* van €500.000 wel duidelijk zijn voor de uitwerking in aandeelhoudersovereenkomst of overeenkomst van samenwerking.
- Artikel 29 ad – c punt 4: Voor het aangaan of beëindigen van duurzame samenwerking met derden heeft elke aandeelhouder al invloed via AVA² en begrotingen. De belangrijkste en meest gevoelige samenwerking, die met O&M³ partners is ook al via SodM⁴ goedkeuring geborgd. Wij zien dan ook geen enkele reden waarom EBN hier bijzondere rechten zou moeten hebben en stellen voor dit artikel integraal te verwijderen.
- Artikel 29 ad – c 5^e punt te verduidelijken dat het hier betreft de levering van de warmte van de geothermiebron door de entiteit waarin EBN participeert (bijvoorbeeld een SPV⁵) aan derden.
- Artikel 29 ad – c 6^e punt betreffende beëindiging laten vervallen. Wij zien hiertoe geen enkele reden en dit kan zeer frustrerend werken in de markt.
- Artikel 29 ag: De opt-out mogelijkheid in dit artikel kent twee gronden te weten financieel nadeel voor de staat of een gemotiveerd verzoek. Het lijkt ons wenselijk dit te verduidelijken, met name het ‘gemotiveerd verzoek’ laat erg veel ruimte voor interpretatie. Zonder méér duidelijkheid zal elke ‘niet participatie’ van EBN in de markt (en bij de financiers) als een risico worden ingeschat. Een bredere interpretatie dan bij olie- en gaswinning lijkt voor de hand te liggen gezien de andere aard van de sector. Wij denken dat het goed is dit in de nog te schrijven regeling meer richting en duiding te geven omdat er in onze sector waarschijnlijk heel andere redenen zijn voor een opt-out dan in het geval van olie- en gaswinning. Wij denken daarbij bijvoorbeeld aan geïntegreerde bedrijven met meerdere soorten warmtebronnen, al bestaande doubletten of situaties waarbij de afnemers van de warmte ook een groot belang hebben in de productie. In het besluit kan dan worden opgenomen dat de ‘opt-out’ optie verder in de regeling wordt uitgewerkt. Als sector vinden wij het wel logisch dat in geval van een ‘opt-out’ er wel dwingend een overeenkomst over kennisdeling met EBN moet komen zodat zij die hoofdtak toch goed kunnen invullen.
- Expliciteer in de tekst van het Besluit de rol als kennispartner en werk dit, samen met de sector, nader uit in een regeling. Er moet daarbij dan wel recht worden gedaan aan de commerciële/ strategische belangen van de projectpartijen.

² Algemene Vergadering van Aandeelhouders

³ Operations & Maintenance

⁴ Staatstoezicht op de Mijnen

⁵ Special Purpose Vehicle

- Financiering en schadefonds - EBN kan een belangrijke rol spelen in het versterken en versnellen van de geothermiesector. Zeker ook met betrekking tot het mitigeren van tijdelijke financieringsproblematiek als gevolg van bijvoorbeeld vergunningenproblematiek en marktfalen. Ook een rol voor EBN in het financieren van een mogelijk schadefonds achten wij zeer zinvol voor de versnelling.

Evaluatietermijn van 3 jaar

De Mijnbouwwet die de basis is voor de verplichte deelname en dit voorliggende Besluit is nog niet vastgesteld in de Tweede Kamer. Wij stellen voor om, gezien alle onzekerheden en ontwikkelingen in deze jonge sector, te kiezen voor een evaluatietermijn van de wet al na 3 jaar (in plaats van de standaard 5 jaar).

Voortgang warmtetransitie

In het belang van de voortgang van de warmtetransitie zullen wij ons voegen naar uw besluit rond de (verplichte) deelname van EBN bij geothermieprojecten. Wij willen vooruitkijken en constructief samenwerken met EBN en uw Ministerie. Een goede toelichting van het Ministerie aan onze leden over de deelname van EBN kan daarbij helpen. Ik wil u aangeven dat we de gesprekken over bovenstaande in aanwezigheid van en met EBN als lid van Geothermie Nederland hebben gevoerd, maar dat EBN de inhoud van deze brief niet integraal ondersteunt.

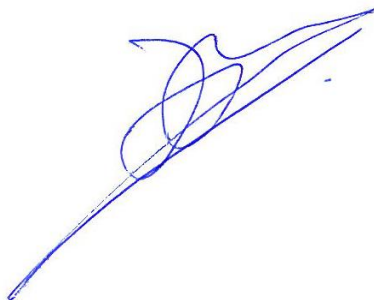
Tot slot

Geothermie komt ook uit de diepe ondergrond maar is zeker niet hetzelfde als olie- en gaswinning. Het is een andere sector en in een andere fase van ontwikkeling; zowel technisch/organisatorisch, maar zeker ook financieel. We kunnen leren van de ervaringen van de olie- en gassector en we zullen daar dankbaar gebruik van maken. Maar de techniek en de context zijn ook wezenlijk verschillend en daarom verdient geothermie een gericht en voor geothermie bedoeld kader. Het klakkeloos overnemen van olie- en gas-wijsheden gaat niet werken in onze sector en kan de warmtetransitie zelfs belemmeren.

Wij willen vooruit, wij willen meer projecten en wij willen betere projecten. Dat gaan wij samen met uw Ministerie en EBN daadkrachtig oppakken.

Wij kijken uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Namens het Bestuur van Geothermie Nederland,

Hans Bolscher

Voorzitter

Deze brief is in afschrift aan de heer Van de Ven, de heer Gaastra, mevrouw Pijs en mevrouw Slot.